

Ks. Roman Buchta

Uniwersytet Śląski

Wydział Teologiczny

Ordo Dei

Inspiracje myślą bł. Jana Pawła II

(Będzin 26 listopada 2011)

26 listopada 2011 roku w Domu św. Józefa w Będzinie odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa „*Ordo Dei*. Inspiracje myślą bł. Jana Pawła II”. Organizatorem spotkania, pod honorowym patronatem biskupa diecezji sosnowieckiej ks. dra Grzegorza Kaszaka, był Zakład Katechetyki, Pedagogiki Chrześcijańskiej i Katolickiej Nauki Społecznej Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Instytut Akcji Katolickiej Diecezji Sosnowieckiej.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonał prezes Akcji Katolickiej dr Jan Maizner, który witając prelegentów oraz wszystkich przybyłych gości, zapoznał uczestników z celami, jakie przyświecały organizatorom spotkania, oraz przedstawił program konferencji. Słowo wstępne wygłosił ks. bp dr Grzegorz Kaszak. Nawiązując do przemian społeczno-kulturowych dzisiejszego świata, zwrócił uwagę, iż nie jest łatwo dziś mówić o ładzie myśli i serca, o wymogach, regułach i normach, o tym wszystkim, co obliuguje i zobowiązuje w sumieniu, które jest odbiciem Bożego porządku. Nierzadko ignorowane są bowiem nie tylko podstawowe zasady życia społecznego, ale także te wartości, które chronią ludzkie życie przed skazą konsumpcjonizmu i praktycznego materializmu. W tym kontekście szczególnie cenne są dla nas myśli Jana Pawła II. Nauczanie tego wielkiego orędownika Bożego ładu w świecie myśli i czynu jest dla Kościoła skarbnicą, z której musimy obficie czerpać i dzielić się z innymi.

Jako pierwszy z prelegentów wystąpił ks. prof. dr hab. Jan Związek (AJD Częstochowa), który wygłosił wykład „Częstochowskie Seminarium Duchowne

w wypowiedziach bł. Jana Pawła II”. W szerokiej perspektywie historycznej przywołał on najpierw postać biskupa Teodora Kubiny, budowniczego i organizatora Częstochowskiego Seminarium Duchownego w Krakowie. W dalszej części przypomniane zostały liczne kontakty profesora i metropolity Karola Wojtyły z seminarium częstochowskim. Ks. prof. Związek zapoznał wreszcie słuchaczy z wypowiedziami papieża dotyczącymi częstochowskiego seminarium. Najważniejsze z nich miały miejsce w czasie wizyt Jana Pawła II w ojczyźnie, gdy na pielgrzymim szlaku spotykał się z wykładowcami i studentami seminarium duchownego w Częstochowie.

Następny referat, pt. „Błogosławionego Jana Pawła II myśli o ojczyźnie inspiracją dla wychowania do patriotyzmu”, wygłosił ks. dr Roman Buchta z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Nawiązując do obchodzonego po raz pierwszy we wrześniu 2011 roku Tygodnia Wychowania, przypomniiał wezwanie polskich biskupów skierowane do wiernych w liście pasterskim „Wszyscy zacznijmy wychowywać”. Podkreślony tu obowiązek wspólnej troski o przyszły los narodu dotyczy wielu płaszczyzn wychowania. Jedną z nich jest wychowanie do patriotyzmu. Wpisuje się ono w zakres wychowawczej misji Kościoła, którą spełnia on w ramach szkolnego nauczania religii, w wychowaniu rodzinnym i katechezie parafialnej. Dynamiczny proces globalizacji i integracji europejskiej owocuje często nie tylko brakiem zrozumienia dla tradycyjnie pojmowanego patriotyzmu, lecz także jego całkowitym odrzuceniem. W tym kontekście szczególnym źródłem inspiracji dla wychowania pozostają myśli Jana Pawła II na temat polskiej historii, poszanowania ojczyzny czy wreszcie konieczności obrony i zachowania narodowej tożsamości.

Jako ostatni z prelegentów tej części konferencji wystąpił dr Tomasz Żukowski z Uniwersytetu Warszawskiego, przedstawiając temat „Społeczeństwo JP2? Współcześni Polacy a dziedzictwo Jana Pawła II”. Odnosząc się do wyników przeprowadzonych badań socjologicznych, dr Żukowski skomentował postawy społeczno-religijne, deklarowane przez respondentów w prowadzonych badaniach ankietowych. W kontekście zachodzących przemian można dostrzec pewne zmiany w podejściu Polaków do kwestii religii, chrześcijańskiej moralności, a zwłaszcza instytucjonalnie postrzeganego Kościoła katolickiego. W porównaniu z wynikami badań w innych krajach Europy Polacy w znacznej mierze nadal deklarują jednak przywiązanie do tradycyjnych wartości, jak wiara, rodzina, czy ojczyzna. Mówienie o „Społeczeństwie JP2” nie jest zatem pozbawione naukowych podstaw.

Po przerwie zabrał głos ks. dr Marian Szymonik (WIT – Częstochowa), który wygłosił wykład „Aksjologiczne podstawy kultury w ujęciu bł. Jana Pawła II”. W odniesieniu do złożonej sytuacji współczesnego życia społecznego zwrócił uwagę, iż poszukuje się obecnie klucza interpretacyjnego, aby opisać zachodzące w społeczeństwie procesy. Zdaniem prelegenta, taki właśnie klucz do zinterpretowania wielu procesów społeczno-kulturowych, odnajdujemy w dorobku naukowym bł. Jana Pawła II. W pierwszej części wystąpienia ks. Szymonik nawiązał

do sporu toczonego o kształt życia społeczno-kulturowego, który jest w istocie sporem o rozumienie człowieka. W tym kontekście przypominano, iż Jan Paweł II zawsze podkreślał, że podmiotem kultury, jej właściwym fundamentem, jest człowiek ujęty w integralnym całokształcie swojej duchowo-materialnej struktury. Ta właśnie równowaga pomiędzy duchem i materią jest podstawą właściwego rozumienia człowieka i kultury. Dalsza część wystąpienia poświęcona została aksjologii głównych dziedzin kultury oraz roli chrześcijaństwa w publicznym dyskursie współczesnej Europy. Odwołując się do myśli Jana Pawła II, podkreślono, iż właśnie chrześcijaństwo jest najsilniejszym spoiwem Europy. Wszelkie rozwiązania techniczno-administracyjne zmierzające do zjednoczenia Europy są wtórne wobec elementu kulturowego i religijnego. Wobec tego jeszcze wyraźniej brzmią słowa papieża, które wielokrotnie wypowiadał podczas swojego pontyfikatu: „Nie lękajcie się. Otwórzcie na oścież drzwi Chrystusowi!”.

Jako ostatni z prelegentów wystąpił organizator spotkania ks. dr Grzegorz Noszczyk z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z referatem „W poszukiwaniu natury solidarności”. Jak zauważył ks. Noszczyk, Kościół zawsze konsekwentnie i bezkompromisowo podkreślał wartość osoby ludzkiej. Ma bowiem świadomość, że chociaż został powołany do pośredniczenia w dziele zbawienia dokonanego przez Jezusa Chrystusa, to ten soteriologiczny proces rozpoczyna się już w czasie ziemskiej egzystencji człowieka. To właśnie przekonanie leży u podstaw troski Kościoła o nadprzyrodzone, jak i doczesne życie człowieka. Troska o świat doczesny nie jest więc przekroczeniem kompetencji Kościoła, lecz służbą człowiekowi. Wyrazem takiej postawy jest konkretny program zawarty w idei międzyludzkiej solidarności. W nauczanie Kościoła o solidarności bardzo mocno wpisuje się refleksja Jana Pawła II. Szczególną okazją, która niejako obliuguje nas, aby na nowo starać się odczytywać papieskie nauczanie społeczne, jest dwudziesta rocznica ogłoszenia encykliki *Sollicitudo rei socialis*.

Przewidziana w programie konferencji dyskusja dała uczestnikom spotkania sposobność do postawienia pytań prelegentom oraz twórczej wymiany myśli. Konferencja stała się także okazją do nawiązania bliższych kontaktów naukowych oraz podjęcia wspólnych planów, związanych z działalnością Akcji Katolickiej w diecezji. Podsumowania całości spotkania dokonał dr Jan Maizner, który podziękował prelegentom, zaproszonym gościom, oraz wszystkim uczestnikom. Wyraził on także życzenie, by myśl bł. Jana Pawła w coraz większym stopniu przenikała nasze codzienne życie. W ten sposób, świat w którym żyjemy, stanie się w większym stopniu odzwierciedleniem *Ordo Dei*.